

Magyar—amerikai tudományos együttműködés

Május 29—31. között Budapesten tárgyalásokat folytatott az Amerikai Nemzetközi Kutatási és Cseretanács (IREX) és az Amerikai Tudományos Társaságok Tanácsa (ACLS) küldöttsége. A tárgyalások eredményeként Allen Kassof, az IREX igazgatója és, Nádor György, a Nemzetközi Kulturális Intézet főigazgatója kedden aláírta a két intézmény közötti két évre szóló együttműködési megállapodását, amely a többi között közös

társadalomtudományi konferenciák rendezését és tudományos kutatók kölcsönös fogadásának a korábbinál szélesebb körű lehetőségeit irányozza elő. Az aláírás jelen volt Harry E. Bergold, az Egyesült Államok budapesti nagykövete is.

Az amerikai küldöttséget fogadta Köpeczi Béla művelődési miniszter és dr. Szentágothai János, az MTA elnöke (MTI)

Kulturális jegyzetek

A király(nő) meztelen

Hogy sajnós-e vagy végre, ne firtassuk. Bizzuk ezt mindenkinél ízele, neveltetésére, nyitottságára. A tény ettől tény marad: a meztelenség egyre inkább meghódítja a művészeti ágak sokaságát. A képzőművészetnek ősidők óta egyik legfontosabb témája a ruhátlan emberi test. S az is történelmi, azaz fotótörténelmi tény, hogy a fényképezés megszületésével hol a műfaj felszínjén rétegen, hol búvópatakként, de mindig is jelentős szerepet játszott az aktfotó. Szinte egy időben tájékoztatott a televízió a budapesti aktfotóstúdióról, a Képcsarnok akctfestmény-bemutatójáról, nemrégiben jelent meg az első országos aktfotó-kiállítás anyagából összeállított mappa, a lakásdíszítő poszterek között is gyarapodik számuk, s a napokban zárt be Szentesen a második országos aktfotó-kiállítás. Am e jegyzet megem utolsó, hisz most indul országos vándorútra az anyag, legjobbjait az ígéretek szerint újabb mappában kaphatjuk kézhez.

A műfaj népszerűségét jelzi, hogy a pályázatra 64 szerző több mint négy és fél száz alkotását küldte el, közülük 48 fotós 117 művét állították ki. Az érdeklődés óriási volt a szentesi kiállítás terepében, sokakat nyilván a műfaj extrémítása vonzott és a kaján mosoly gyokran vegyült zavart szemlélődéssel. Abban azonban bizo-

sak lehetünk, néhány ilyen kiállítás hozzásegít ahhoz, hogy gyönyörködni tudjunk a legszebb alkotásban, a meztelen emberi testben, a szépségben, a tisztaságban, a természetességben. Érdekes volt megfigyelni, melyek a legnépszerűbb témák. Mindenekelőtt a női test és a természet kapcsolatát keresik a fotósok, s a szép meztelen nő sziklák között, fűtengerben, erdőben, virágos mezőn, vízparton jelenik meg. Többen a test szépségét szembesítik a pusztuló, a rút, a múlt világ maradványaival, a kettő kontrasztjából komponálnak képet. Ismét mások a fényvel manipulálnak: Beeső fény, Ellenfény, Esti fényben, Napfényben, Akt lámpafényben, Elfény, Alkonyati fények, Sziluett. Néhányan felfedezték a női test mozdulataiban rejlő jelképes hatást: Kibontakozás, Zárkózottság, Magány, Erzés, Ábránd, Eltűnődve, s voltak, akik immár szinte képzőművészeti montázstechnikával szürrealis és asszociatív élményeket kívántak ébreszteni, s viszonylatokat, látomásokat, új dimenziókat, átváltozásokat rögzítettek.

A második országos aktfotó-kiállítás anyagát látva most már nem fölkiáltójellel, hanem egyszerűen kijelentve mondhatjuk: a királynő meztelen. És a királynő szép, így hát örülünk, hogy meztelen.

Van hozzá képük

Kezdődik az utazási, üdülési, kirándulási szezon. Tíz-és százezerrel kézbesíti majd a posta a képeslapok sokaságát, hogy ugye „Üdvözlés a Balatonról”. Sokat gondolkodunk rá, hogy a messzi távolból, „Csodálatos vidékeken járunk” stb., stb. S mindinkább elmondhatjuk, hogy ezek a képeslapok felveszik a versenyt a legszebb külföldiekkel. Pedig emlékezzünk csak, 15—20 évvel ezelőtt irodák, műhelyek falait tapétázták külföldön föladott képeslapokkal. A Képzőművészeti Kiadó Vállalat az utóbbi években föl-nőtt a feladatokhoz, sokszí-nűen igyekszik kielégíteni az igényeket.

Az idén, a korábbi évek-nél is nagyobb mennyiségben és választékban jelentett meg városképeket ábrázoló színes levelezőlapokat. Az év első felében több mint 5 millió kétfoldos képeslap került forgalomba, mintegy 600 témában, és 13 millió 3 forint 50 filléres, melyből 140-féle az idén először vásárolható. Van közöttük kis méretű és nagyobb, kör formájú és nyújtott téglalap alakú, olyan, amelyik egyetlen látkepet ábrázol, amelyen több kis kép található, van leporelló és tömb, mely utóbbi azért érdekes és hasznos, mert műtörténeteket, ir-tak ismertetőt a képhez. S található a választékban ön-papadós képeslap is, a nyu-

gati országokba utazók pe-dig — az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően — megvásárolhatják azokat a tizenkét lapból álló tömböket, melyek Ausztria, Svájc, az NSZK, Franciaország, Jugoszlávia, Görögország, Törökország, Spanyolország és Olaszország legszebb városait, műtörténelmi emlékeit ábrázolják. Útra indulóknak és hozzánk érkező vendégeknek egyaránt nagy választékot kínál a Képesbolt és az Expressz Utazási Iroda. Van hozzá képük...

T. L.

Ünnepi könyvhét 1983

Bánk bán elmondja

Simándy József neve az operalátogató közönség számára évtizedek óta összefonódik Erkel Bánk bányával. Többször lépett fel nagyúrként a Szegedi Nemzeti Színház és a szabadtéri játékok deszkáin is. Mindez indokolja a könyv címét, melyben a művész elmeséli sokszínű és gazdag életútját az autószerelő műhelytől a világhírű, az első nagy szereptől, Don Jósé alakjától a búcsúest Otellójáig. S elmondja, hogyan lett énekesből művész, miként formálódtak szerepei, hogyan vélekedik ma az

Emlékezés Hamburger Jenőre

Hamburger Jenő orvos, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő harcosa születésének századik évfordulója alkalmából kedden, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjában koszorúzási ünnepséget rendeztek.

Hamburger Jenő a Tanácsköztársaság alatt földművelésügyi népbiztos, majd — egy ideig — hadtestparancsnok volt. A Tanácsköztársaság megdöntése után külföldön folytatta tevékenységét, s jelentős szerepet töltött be a magyarországi illegális kommunista mozgalomban.

A panteonban levő emléktáblát az MSZMP Központi Bizottsága — nevében Deák Lívia és Szlamenicki István, a KB tagjai koszorúzták meg. Elhelyezték a kegyelet koszorúit, virágait az Egészségügyi Minisztérium, a Honvédelmi Minisztérium és a TOT képviselői, valamint a családtagok, volt harcostársak. (MTI)

Nyári zenei táborok

Az idén 13 helyen rendeznek nyári zenei tábort — jelentette be Klenjanszky Tamás, az Ifjú Zenebarátok magyarországi szervezetének főtitkára kedden a zeneművészek klubjában tartott sajtótájékoztatón. Június 13. és augusztus 28. között Baja fafúvós kamarazenei, Barcs rézfúvós kamarazenei, Csanyikölgyi kamarazenei és zenekari, Fertőd kamarazenei és szimfonikus zenekari, Hajdúszoboszló hangszere népzenei, Orosháza orosz-szovjet zenei, Pécs nemzetközi zenei, Salgóbánya amatőr pop, Sopron óvónőképzés körös-, Szombathely barokk zenei, Vác amatőr barokk zenei, Vonyarcvashgye ifjú zenebarát kórustáborok ad otthont. Csongrádon pedig zeneművészeti szakközépiskolára és főiskolára felkészítő szólóhangszeres és kamarazenei kurzusok lesznek.

A táborok a fiatal művészek, művészjelöltek továbbképzését szolgálják, intenzív elméleti és hangszere képzést adva, s egyúttal az amatőr muzsikuskok számára is színvonalas művelődési és szórakozási lehetőséget nyújtanak.

A tanárok között a legkiválóbb szakemberek találhatók. A magyar művésztanárokhöz idén szovjet, osztrák, NDK-beli, NSZK-beli, svéd, egyesült államokbeli, román és csehszlovák professzorok csatlakoznak.

Az ország különböző zenei táboraiiban több mint ezer fiatal tölti majd szünidőjének több hetét.

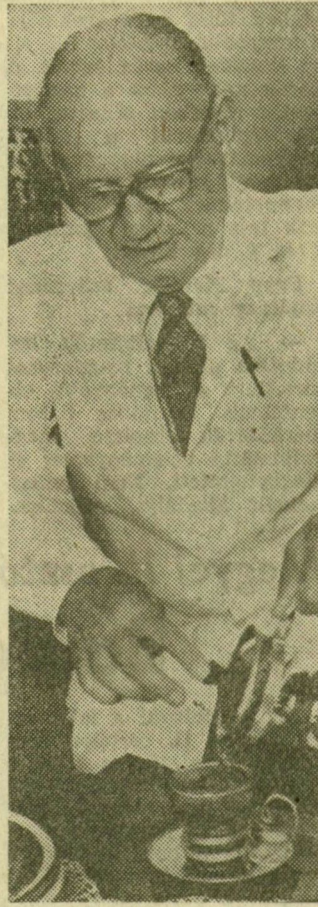
„Szépen élni, míg lehet...”

„Az Elnöki Tanács a Szocialista Magyarországiért Érdemrend kitüntetését adományozta dr. Berencsi Györgynek, az orvostudományok kandidátusának, a Szegedi Orvostudományi Egyetem közegészségügyi és járványtani intézete tanácskezelő egyetemi tanárának. A kitüntetést pén- teken Schultheisz Emil egészségügyi miniszter adta át.”

A 70 esztendő professzor intézeti szobájában piros kardvirág az asztalon, föl-lött különös becsben tartott „kitüntetés”: arany mutatópálca, melyet 1979-ben az ötödéves hallgatók adtak át elismerésként oktatójuknak. Hogy ez a korántsem nemesfémű ké-szült pálca milyen igazi jel- képe egy nemes, tevékeny, tudásatadásra beállított életnek, arról az együtt el-töltött percek győztek meg igazán.

A közegészségügy és járványtan professzorának minden szava a pedagógus-ság: beszéljen születésről, halálról, egészségéről, beteg-ségről, munkáról és pihe-nésről, közösségi és családi kapcsolatokról. Bölcs tanítómester, aki élete egyetlen percét sem tékozolja el, megragad minden alkalmat, hogy összegyűjtött tudását, temérdek tapasztalatát szétsugározza környezeté-be. Azt vallja magáról, ez valami vele született tulaj-donság lehet: ahogy vissza-emlékezik, már kisdíák korá-ban is szívesen magyará-zott társainak. Ezt teszi az-óta is, tanít nemcsak az egyetem előadóiban, tanít bárhol, ahol érdeklődő emberekre lel, akár egy száguldo vonat fülkéjében is. A közegészségügy tudó-sa persze ilyenkor sem ta-gadhatja meg önmagát: az egyszer látott utastárs jó tanácsokkal felvértezve int búcsút, s jöjjön, ezután tudatosabban védi egészségét.

Az idős professzor tudományáról beszél. Rajjövök, tulajdonképpen megvalósít-tott életmodelljét ismerteti. Véleménye szerint ahhoz, hogy az ember megőrizze teljesítőképességét, munka-

Dr. Berencsi György

kedvét, mindig célokat, rö-vid és hosszú távú célokat kell maga elé tűznie. Az in-tézetvezetőt az idén nyug-díjazták, a tudós azonban soha sem vonul nyugdíjba: úgy tervezi, a szakmai iro-dalomnak szenteli ezután főlshabaduló idejét is. Ked-ve elfoglaltságai közé tar-tozik ugyanis az írás: „Az alkotás örömehez fogható érzést nem ismerhet az em-ber” — mondja. „Szépen élni, míg lehet, és szépen meghalni, ha kell” — val-lja Benedek Marcellal együtt ő is.

Hallgatom, amint tudosa-n tervezett életéről, tudato-san „beprogramozott” napjairól — az elkövetke-zőkről is — beszél. Csodá-lom fiatalokat megszegye-nítő szellemi és fizikai fris-ségét, céltudatosságát, ten-niakarását. Felvillannak előttem korábbi találkozá-saink színlelei: népfrent

rendezte ünnepségek, ta-nácskozások, bölcs felszólá-lásai. Azon tételődöm, hogy az egyetemi előadások, a kutató munka ezernyi fel-adata közepette hogyan fu-totta meg erre is idejéből, energiájából.

A népfrent szegedi bizott-sága 1976-ban választotta elnökévé, azóta összenőttek mindennapjai a közélettel is. A kérdésre, mi vonzotta őt ehhez a tevékenységhez, azt válaszolja: „A népfrent össznemzeti politikája. Az, hogy a népfrent dolgos, tisztességes emberek gyü-lekezett, mely független pártállástól, vallástól, nem-zetiségi hovatartozástól. Tet-szik az a romantikus színez-et is, melyet az egészséges lokálpatriotizmus ápolása kölcsönöz a mozgalomnak. És, mi másból gyökeresed-ne a hazaszeretet? A népfrent-munkát én is hazámért, és az itt élő emberekért vég-zem.” Hozzáteszi még: „Az is céltom, ezután sem ma-radok el, ha igénylik még segítségemet.” Az már az orvos egyéni tapasztalata: a változatosság, ez esetben a társadalmi tevékenység hoz-zásait a kiegyensúlyozott élethez.

Közegészségügy, közélet. Véletlen szókapcsolat len-ne csupán? Aligha, hisz a kettő így együtt tölti ki egy ember életét. Egy al-kotót, aki munkásságát a köz javára végzi, évtizedek óta.

Dr. Berencsi György a napokban ünnepli 70. szü-létnapját. Most a „köz”. ön a sor: Szeged sem fe-ledkezett meg róla. A népfrent tegnapi, szegedi elnök-ségi ülésén Kulcsárné dr. Kiss Piroska, a népfrent vá-rosi titkára a városi, Nagy István megyei elnök a megyei testületek nevében kö-szöntötte az ünneplőt, majd dr. Székely Sándor, az MSZMP városi bizottsá-gának titkára gratulált a professzornak 70. születés-napja alkalmából, köszönet mondvá eddigi közéleti munkájáért.

Az átadott 70 szál szegfü-ből összeállított virágkosár a köz szerény ajándéka a megvalósított szép életért.

Chikán Ágnes

Diákvárosok KISZ-vezetőinek megbeszélése

A KISZ KB tizenévesek-ről szóló határozata nyoma-n megnőtt az érdeklődés a 14—18 éves korosztály élete, gondjai iránt — állapították meg egyebek között a diákvárosi KISZ-bizottsági titkárok keddi, a KISZ Központi Bizottsága székházában megtartott ta-nácskozásán. A KISZ KB középiskolai és szakmun-kástanuló tanácsának tit-kársága 45 diákvárosi KISZ-bizottsági titkárt hívott meg az értekezletre — mind-

egyik városban kétezernél több fiatal tanul az isko-lákban. Tájékoztatták a meghívottakat a diákévi eseményekről, a KB hatá-rozatának eddigi megvaló-sításáról és a további fel-adatokról.

Megállapították, hogy a KISZ-szervezetek a KB-határozatban megfogalmazot-tak megvalósítása érdeké-ben aktív szervezőmunkát végeztek.

„Gondot jelent a mozgalmi munkában, hogy nem sike-rült maradéktalanul nyo-monkövetni az ötnapos ta-nítási hét bevezetéséből származó életmódbeli válto-zásokat. A legtöbb iskolá-ban a pedagógusok jó part-nerei a KISZ-szervezetek-nek, de van ahol még nem értették meg a határozat célját, lényegét. Szükséges a különféle rendezvények öss-zehangolása is — mondot-ták.

Szó esett a következő ok-tatási év feladatairól, pro-gramjairól is. Egyebek kö-zött ismét megrendezik a diákpolitikusok országos vetélkedőjét, megszervezik a városi diáktanácsok ve-zetőinek tapasztalatcseréjét, s a diákköri művelődési fó-rumot. Az idei diákévet az országos diáknapiakon leg-jobbban szerepelt, és a Ki mit tudon? feltűnt közép-iskolás tehetségek gálamű-sorával zárják.

Felmérés

A Fogyasztók Országos Ta-nácsa februárban döntött ar-ról, hogy átfogó program so-rán összegyűjtik az élelmi-szer-kereskedelmi kiszolgál-lással kapcsolatos jó és rossz tapasztalatokat. A testület vezetői kedden a Hazafias Népfrent Országos Tanácsá-nak székházában tartott sajtótájékoztatón elmondták: a fogyasztók tanácsai vala-mennyi megyében a helyi sajátosságoknak megfelelően dolgozták ki programjaikat, s az elmúlt hetekben meg-kezdtek azok végrehajtását. Nem kampányjellegű akcióról van szó, a Fogyasztók Országos Tanácsa egy folya-matot szeretne elindítani, melynek eredményeként re-mélhetően csökken az eladók és a vásárlók közötti fesz-ültség. A hibák feltárása mellett nagy figyelmet for-dítanak majd a jó tapasztala-tok összegyűjtésére, elter-jesztésére. A kiemelkedő színvonalú munkát végző kereskedelmi dolgozókat és üzleteket elismerésben része-sítik, ezzel is növelve társa-dalmi megbecsülésüket.

A felmérés tapasztalatait novemberben értékelik majd, s ezután a Fogyasztók Or-szágos Tanácsa javaslatokat, ajánlásokat tesz az illetékes hatóságoknak.